

Politikologija kao naučna disciplina

Prvo predavanje

O čemu razgovaramo?

- Šta je to politika?
- Da li je politikologija uopšte nauka?
- Kojim temama se politikologija zapravo bavi?
- Postoje li *klasici* u politikologiji?
- Šta su novi trendovi u politikologiji?
- Da li “pozajmljujemo” od drugih nauka? I, da li nas to manje čini naukom?
- Koji su to najuspješniji “hibridi”?

Da li je politikologija naučna disciplina?

Da li je politikologija naučna disciplina?

- Coburn Amendment, 2013
 - “There is no reason to spend \$251,000 studying Americans’ attitudes toward the U.S. Senate when citizens can figure that out for free.”
 - Zabranjuje se finansiranje istraživanja u političkim naukama osim ako projekat nije usmjeren ka “promoting national security or the economic interests of the United States.”
 - Lobiranje, angažovanje zvanične lobi firme od strane Američke asocijacije za političke nauke, amandman je povučen.

- Bježi se u specijalizaciju:
 - “The danger is that political science is moving in the direction of saying more and more about less and less,”
 - “There are parts of the academy which, in the effort to be scientific, feel we should stay away from policy it interferes with the science.” Joseph Nye
- Bježi se od “velikih problema”

Primjer politikološkog naučnog projekta

- <https://www.electoralintegrityproject.com>
- Cilj da se odgovori na sljedeća pitanja:
 - *Koje uslove treba da zadovolje izbori da bi postigli međunarodne standard izbornog integriteta?*
 - *Šta se dešava kad izbori to ne uspiju?*
 - *Kako se ovi problem mogu riješiti?*

- *“EIP seeks to strengthen elections in contests around the world. We aim to inspire everyone to improve democracy and human rights at home and abroad”, Pippa Norris*

**THE ELECTORAL
INTEGRITY PROJECT**

Why elections fail and what we can do about it

Corruption and Coercion: The Year in Elections 2017

PIPPA NORRIS, THOMAS WYNTER AND SARAH CAMERON

March 2018

Figure 2: Electoral Integrity by region, 2012-2017

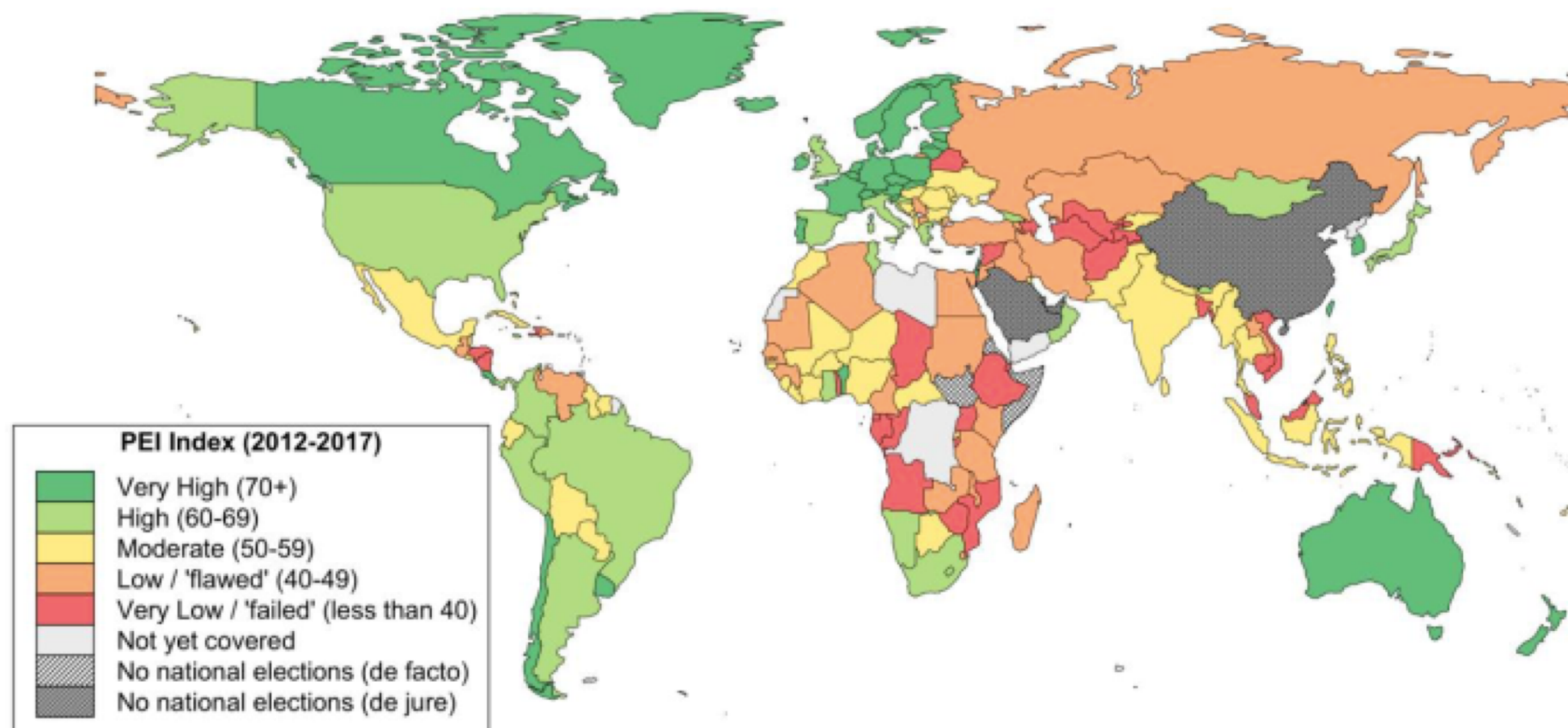
N&W Europe		Americas		C&E Europe		Asia-Pacific		MENA		Africa	
Country	PEI Index	Country	PEI Index	Country	PEI Index	Country	PEI Index	Country	PEI Index	Country	PEI Index
Denmark	87	Costa Rica	81	Estonia	79	New Zealand*	76	Israel	74	Cape Verde	71
Finland	86	Uruguay	75	Lithuania	78	Taiwan	73	Tunisia	68	Berlin	70
Norway*	83	Canada	75	Slovenia*	78	South Korea*	73	Oman	61	Ghana	65
Iceland*	82	Chile*	71	Czech Rep.*	76	Australia	70	Morocco	57	Mauritius	64
Germany*	81	Brazil	68	Slovak Rep.	75	Japan*	68	Kuwait	54	South Africa	63
Sweden	80	Jamaica	67	Poland	74	Tonga*	65	Jordan	49	Lesotho*	62
Netherlands*	80	Grenada	66	Latvia	72	Mongolia*	64	Iran*	49	Namibia	60
Switzerland	79	Argentina*	65	Croatia	65	Vanuatu	62	Turkey	47	Liberia*	59
Austria*	77	Barbados	63	Georgia	60	Timor-Leste*	62	Iraq	44	Botswana	58
France*	75	Peru	62	Bulgaria*	58	Bhutan	60	Algeria*	43	Rwanda*	57
Portugal	74	United States	61	Hungary	56	Micronesia*	59	Egypt	43	Ivory Coast	57
Belgium	71	Panama	61	Moldova	55	India	59	Bahrain	38	Sierra Leone	56
Ireland	71	Colombia	60	Romania	55	Maldives	57	Syria	25	Guinea-Bissau	55
Cyprus	70	Mexico	57	Albania*	54	Indonesia	57			Burkina Faso	53
Spain	69	Cuba	57	Kyrgyzstan*	53	Solomon Is.	57			Nigeria	53
Italy	67	Bolivia	56	Bosnia	52	Nepal*	56			Sao Tome & Prin.	53
Greece	66	Paraguay	55	Montenegro	51	Myanmar	54			Central Afr. Rep.	53
UK*	66	El Salvador	54	Ukraine	51	Samoa	54			Mali	52
Malta*	65	Belize	54	Serbia*	49	Fiji	53			Niger	52
		Bahamas*	54	Macedonia	48	Singapore	53			Gambia*	50
		Guyana	53	Armenia*	47	Sri Lanka	52			Malawi	48
		Suriname	50	Kazakhstan	45	Philippines	51			Cameroon	46
		Ecuador*	50	Russia	44	Thailand	51			Comoros	46
		Guatemala	48	Belarus	40	Pakistan	50			Swaziland	45
		Venezuela	45	Uzbekistan	38	Laos	47			Zambia	45
		Dom. Rep.	44	Tajikistan	36	Bangladesh	38			Mauritania	44
		Honduras*	37	Azerbaijan	35	Malaysia	35			Tanzania	44
		Nicaragua	36	Turkmenistan*	34	Papua NG*	35			Sudan	43
		Haiti	31			Vietnam	34			Kenya*	43
						Afghanistan	32			Senegal*	43
						Cambodia	32			Guinea	42
										Madagascar	40
										Angola*	39
										Togo	38
										Uganda	38
										Zimbabwe	35
										Mozambique	35
										Gabon	34
										Chad	31
										Djibouti	30
										Congo, Rep.*	29
										Burundi	25
										Eq. Guinea*	24
										Ethiopia	24
Regional mean	75		57		56		54		50		47

* = election in 2017
 Source: PEI-6.0
 Key: ■ = Very High / High (60+) ■ = Moderate (50-59) = Low / Very Low (Less than 50) ■

Notes: The categories are constructed from the average score for each country in national presidential and parliamentary elections held from 2012-2017 in the 100-point Perceptions of Electoral Integrity Index.

Source: The Perceptions of Electoral Integrity expert survey (PEI 6.0), country-level.

Figure 1: Electoral Integrity worldwide, 2012-2017

Notes: The categories are constructed from the average score for each country in national presidential and parliamentary elections from 2012-2017 in the 100-point Perceptions of Electoral Integrity Index.

Source: *The Perceptions of Electoral Integrity expert survey (PEI 6.0)*, country-level www.electoralintegrityproject.com.

Corruption and Coercion: The Year in Elections 2017

PIPPA NORRIS, THOMAS WYNTER AND SARAH CAMERON

March 2018

Figure 6: Corruption, Coercion, and Liberal Democracy

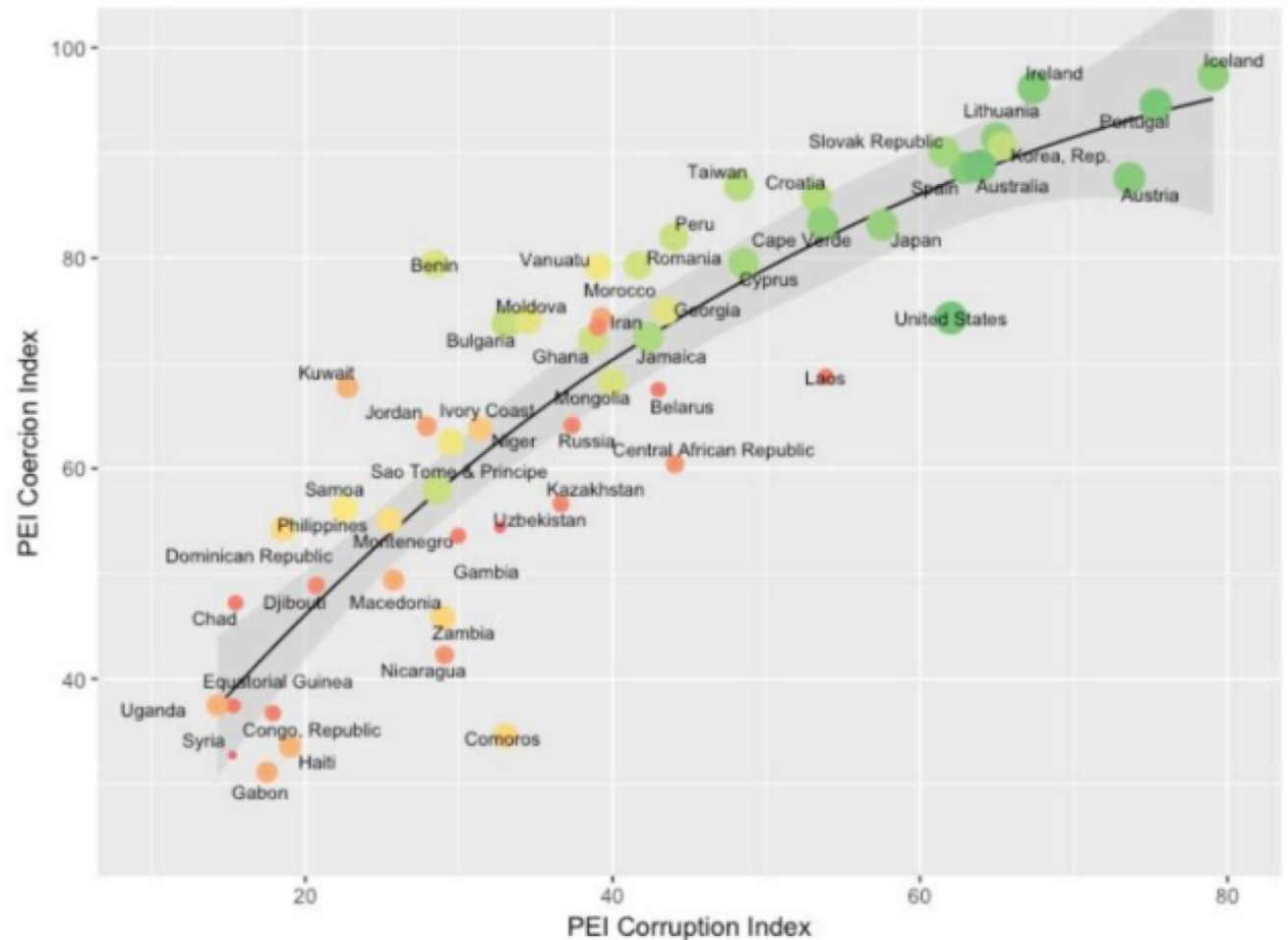
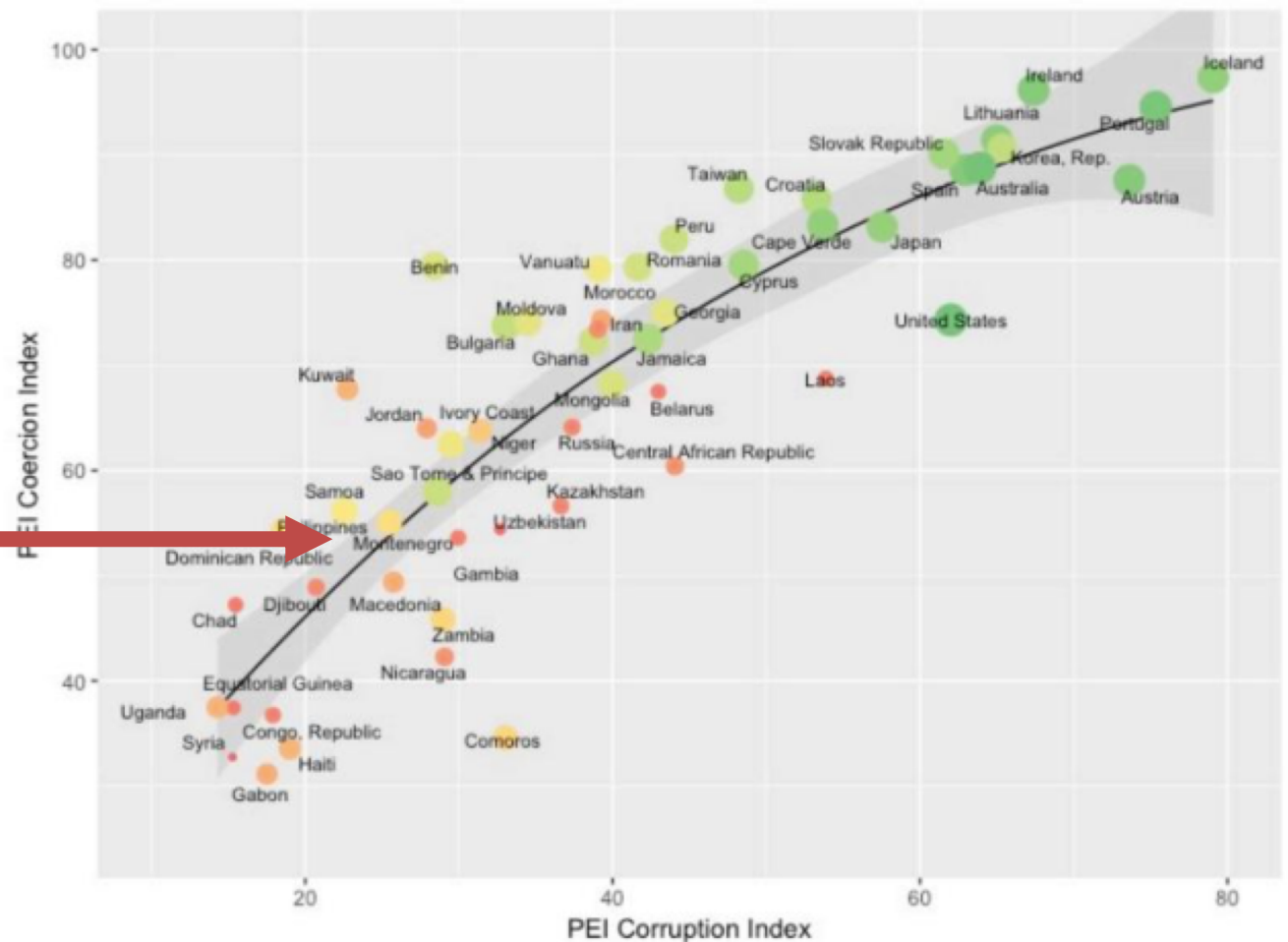

Figure 6: Corruption, Coercion, and Liberal Democracy

Da li je politikologija naučna disciplina?

- Običaj je da naučnu disciplinu određuje **predmet** i poseban **metod**
- Kod politikologije kao discipline izostaje poseban (samo za ovu oblast specijaliziran) **metod**
- Disciplina organizovana oko predmeta
 - proučavanje **politike**
- Kako definisati i objasniti politiku?

Politika, šta je to?

Politika, šta je to?

- Vještina?
- Umjetnost?
- Nauka?
- Profesija?

Politika, šta je to?

- **Politika kao ograničena upotreba društvene moći.**
- Politikologija stoga proučava **prirodu i izvore ovih ograničenja, kao i načine upotrebe moći u njihovim okvirima.**
- Moć – sila, „pure and simple“
- X ima moć nad Y onda kada je u stanju da natjera Y da uradi nešto što on inače ne bi i sam uradio i što X preferira više od Y (Dahl, 1957)
- **Moć, vlast, autoritet** – razlike u pojmovima
- Alternativna definicija: „Who gets what, when and how“, (Lasswell, 1950)

Da li je politikologija naučna disciplina?

- „Sistematično proučavanje određenog predmeta u cilju pronalaženja niza diferenciranih spoznaja o empirijskom svijetu“
- Postoje li politikološki zakoni? („uvijek“ i „nikad“ VS. „vjerovatno“ ili „manje vjerovatno“)
- Razlog u tome što su dio jednačine – ljudi („intentional objects“)
 - Elementi: uvjerenja, namjere, značenja, stavovi, mišljenje...

Teme

- Istorija (istorijski legati)
- Institucije
- Društvene norme, politička kultura
- Društvene i političke organizacije
- Socio-ekonomski faktori
- Socijalizacija, ideologija, sistem masovnog uvjerenja
- Sistemi manipulacije...

Savremeni trendovi

- Profesionalizacija
 - Saglasnost oko toga šta je minimum kompetencija koje članovi zajednice moraju imati
- “Pomirenje” kada su u pitanju “vječne” debate ko je važniji:
 - Agensi ili strukture
 - Interesi ili institucije
 - Racio ili navike
 - Ideje ili interesi
 - Dubinske ili studije velikog broja slučajeva

Discipline

- Političke institucije
- Političko ponašanje
- Komparativna politika
- Međunarodni odnosi
- Politička teorija
- Javne politike i sistemi uprave
- Politička ekonomija
- Politička metodologija

Lingua franca of the discipline

- *Civic culture*, Almond & Verba, 1963
- *American Voter*, Campbell, Converse, Miller and Stokes, 1960
- *Who Governs*, Dahl, 1961
- *Class and class conflict in Industrial Society*, Dahrendorf, 1959
- *Nerves of Government*, Deutsch, 1963
- *Economic Theory of Democracy*, 1957
- *System Analysis of Political Life*, Easton, 1965
- *Political Order in Changing Societies*, Huntington, 1968
- *Responsible Electorate*, Key, 1966
- *Political Ideology*, Lane, 1962
- *Intelligence of Democracy*, Lindblom, 1965
- *Political Man*, Lipset, 1960
- *Social Origins of Dictatorship and Democracy*, Moore, 1966
- *Presidential Power*, Neustadt, 1960
- *Logic of Collective Action*, Olson, 1965

Odnos sa drugim disciplinama ili “What is your field?”

- „ill defined, amorphous and heterogeneous”
Greenstein & Polsby, 1975
- Specijalizacija
- Hibridizacija
 - pozajmljivanje i zajedničko korišćenje koncepata, teorija i metoda
- Fragmentacija
- Timski rad kao odgovor na probleme koje nosi interdisciplinarnost

Kako „pozajmljujemo“ koncepte?

- Koncept – pojam
 - „Uloga“ – iz teatra u političku sociologiju
 - „Revolucija“ – od Kopernika do Luja XIV, istorija, sociologija, politikologija
 - Iz sociologije: agregacija, asimilacija, kruženje elita, kohezija, hijerarhija, socijalna struktura, socijalizacija, klasa...
 - Iz psihologije: alijenacija, aspiracija, stav, ponašanje, ličnost, stereotip...
 - Iz ekonomije: korporativizam, industrijalizacija, liberalizam, GDP...
 - Iz filozofije: anarhizam, aristokratija, konsenzus, sloboda, idealizam, vrijednost...
 - Iz antropologije: nepotizam, patrijarhat, pluralizam, kaste...
 - Od praktičara (novinara i političara): izolacionizam, lobiranje, neutralnost, nihilizam, plebiscit, patronaža...

Kako “pozajmljujemo” teorije?

- Kako napreduje kolektivno znanje u prirodnim i društvenim naukama?
- Otuđenje (primjeri: Veber i Dirkem, Kembel i Lazarsfeld)
- “Most of time there is not even confrontation but careful mutual avoidance, superb disregard on all sides”
- Thomas Kuhn i *Struktura naučnih revolucija*
 - “no paradigm seeks to any more to order, and even less to unify, the field of social sciences”
- **Postoji li kumulativni progres u društvenim naukama?**
 - Primjeri – teorije o interesnim grupama (politikologija + ekonomija), teorije političkog sistema (politikologija + biologija)

Kako “pozajmljujemo” metode?

- Iz psihologije, ekonomije, sociologije, matematike, logike...
- Primjeri:
 - Kreiranje skala – psihologija
 - Analiza putanje (path analysis) – biologija
 - Multivarijantna analiza – sociologija
 - Linearna povezanost – statistika...

Prekogranične discipline

- Politička psihologija
 - Socijalna psihologija
 - Kognitivna psihologija
 - Harold Lasvel, Robert Lejn, Sidni Verba...
- Politička geografija
 - Geografija kao faktor razvoja, geo-politika, izborna geografija, studije urbaniteta...
- Politička sociologija
 - Giovanni Sartori – razlika između Političke sociologije i Sociologije politike
 - Zavisi šta su nezavisne varijable – ako su društvene strukture govorimo o sociologiji politike, ako su političke strukture o političkoj sociologiji
 - S.M. Lipset, H. Linc, G. Sartori, M. Veber...
- Politička ekonomija
 - Važnost ekonomije kao faktora
 - E. Downs i M. Olson
 - Teorija racionalnog izbora

Prekogranične discipline

- Politička antropologija
 - Rođena iz okolnosti, propast kolonijalizma 50-60tih godina
 - Tipologija tri svijeta
- Politikologija i prirodne nauke
 - Razvojne studije
 - Uticaj tranzitologije
 - “U kojoj mjeri faktore prirodne sredine treba uključiti u parametre ekonomskog, socijalnog i političkog razvoja?”